

Position Paper

Betrouwbare toegang tot de Nederlandse vaarwegen

Oproep aan:

Tweede Kamer der Staten-Generaal, Minister van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat, provincies, waterschappen, en de ondertekenaars van het Akkoord Staande Mast Route en de Basisvisie Recreatie Toervaart Nederland (BRTN).

Aanleiding

De Nederlandse vaarwegen staan onder druk door een omvangrijke vervangings- en onderhoudsopgave van bruggen en sluizen. Jarenlang veelvuldig uitstel van regulier onderhoud is hier mede debet aan. Stremmingen zijn onvermijdelijk, maar de huidige situatie is voor vaarweggebruikers niet meer acceptabel: langdurige uitval, slechte afstemming tussen projecten en gebrekkige communicatie veroorzaken grote economische schade en frustratie bij vaarweggebruikers en bedrijven die daarvan afhankelijk zijn.

De vaarweggebruikers erkennen dat de vele projecten voor onderhoud en renovatie overlast met zich meebrengen, maar vraagt om bestuurlijke daadkracht en structurele maatregelen om betrouwbare toegang tot de vaarwegen te borgen.

Belang van de sector

De hele maritieme sector in Nederland (inclusief de binnenvaart) vertegenwoordigt een economische waarde van 3,5% van het BBP. De watersportsector vertegenwoordigt ruim 4,6 miljoen actieve watersporters in Nederland en genereert een totale economische waarde van circa €7,55 miljard per jaar aan bestedingen, plus €1,85 miljard aan industrie-omzet uit jachtbouw, onderhoud en havendienstverlening. (bron: Watersportonderzoek 2024, Maritieme Monitor 2024).

Problemen in de uitvoering

- Storingen in combinatie met gepland onderhoud leiden tot langdurige of overlappende stremmingen, vaak midden in het vaarseizoen.
- Bedieningstijden worden verminderd of gewijzigd zonder overleg met gebruikers.
- Informatie over stremmingen is vaak onvolledig of te laat beschikbaar, zelfs nadat vaarweginformatie.nl in het voorjaar van 2025 is vernieuwd.
- De hinder is onevenredig groot voor vaarweggebruikers en bedrijven die daar afhankelijk van zijn: alternatieve routes ontbreken of kosten vaak dagen extra vaartijd. Omvaren via de Noordzee of Waddenzee is voor veel schepen geen veilige optie.
- De sector wordt te laat of onvoldoende betrokken bij besluitvorming en hinderplanning..

Oproep tot actie

Wij roepen overheden en beheerders op om:

1. **Bestaande afspraken en richtlijnen te respecteren**
 - Pas het Akkoord Staande Mast Route, de Basisvisie Recreatie Toervaart Net en de Werkwijze Hinderaanpak (RWS 3.0) strikt toe.
 - Vermijd gelijktijdige stremmingen van een route en eventuele alternatieve routes
 - Stem werkzaamheden af op het vaarseizoen (april tot en met oktober).
2. **Transparante en tijdige communicatie te garanderen**

Communiceer wijzigingen in bedieningstijden en stremmingen ruim van tevoren en via toegankelijke kanalen, vergelijkbaar met de 'Van A naar Beter'-campagne voor

weggebruikers.

Betrek gebruikers structureel bij overleg over hinder en planning.

3. **Prioriteit te geven aan bereikbaarheid over water**

Stem werkzaamheden af op perioden buiten het vaarseizoen en vermijd langdurige, ononderbroken stremmingen.

4. **Compenserende maatregelen te nemen**

- Voor vaarweggebruikers die dat wensen: een gratis abonnement op een digitale vaargids zoals Waterkaarten Live, of de Waterkaarten App gedurende de hele periode van renovatie en vervanging van bruggen en sluizen in Nederland. Daarmee creëert de overheid een variant op het programma 'van A naar Beter', speciaal voor vaarweggebruikers.
- Regeling voor vergoeding van kosten om masten te strijken of van tijdelijke verplaatsing naar een vaargebied dat wel bereikbaar is.
- Stimuleer de 'Blauwe Golf' (koppel brugbediening aan vaarbewegingen) naar het voorbeeld van de provincie Noord-Holland.

5. **Afspraken te maken voor escalatie**

Leg vast hoe partijen snel kunnen ingrijpen als hinder onaanvaardbare vormen aanneemt of als afspraken niet worden nagekomen.

Tot slot

De vaarwegen zijn de blauwe aders van Nederland. Betrouwbare toegang is essentieel voor alle vaarweggebruikers en bedrijven die daarvan afhankelijk zijn. Wij vragen om urgentie voor het oplossen van genoemde problemen, respecteren van bestaande afspraken en intensieve afstemming van werkzaamheden met belanghebbenden zodat Nederland waterland kan blijven. Bereikbaar, veilig en voorspelbaar voor iedereen die zich op de vaarwegen begeeft.

Ondertekenaars:

Koninklijk Nederlands Watersportverbond

HISWA-RECRON – ondernemersorganisatie voor jachtbouw, watersport en recreatie

BBZ – Vereniging voor Beroepschartervaart

KBN – Koninklijke Binnenvaart Nederland

Nederlandse vereniging van Toerzeilers

VNM – Verbond Nederlandse Motorbootsport